

BalticFlows aktualitātes; lietusūdens apsaimniekošanas un meliorācijas politikas
nostādnes un jautājumi. Rīga, 27.11.2015

Lietus kanalizācijas ekspluatācijas pieredze Bauskas pilsētā

Arnis Birzmalis

SIA "Bauskas ūdens"

Tehniskais direktors

T:29251376

LK tīkli Bauskā ?

Bauskas pilsētā ir plašs lietus kanalizācijas tīkls un ir maz teritoriju, kur nav pieejami tādi vai citādi lietus ūdens novadīšanas risinājumi.

Bauskas pilsēta ir viena no retajām, kurai arī ūdenssaimniecības projektu ietvaros ir būvēti lietus kanalizācijas tīkli.

Galvenie tehniskie parametri LK tīklam:

- Slēgtais LK un drenāžas tīkls un nav sūkņu staciju.
- Vaļējo grāvju tīkls apvienojumā ar slēgto LK un drenāžas tīklu
- Ir deviņas izlaides aprīkotas ar LNAI
- Ir vairākas izlaides no grāvju tīkla bez LNAI
- Daļa LK tīklu ir salīdzinoši nesen izbūvēti

Kad sākām nodarboties ar LK ekspluatāciju ?

Ar lietus kanalizācijas apkalpošanu SIA "Bauskas ūdens" nodarbojas no 2014. gada 27. novembra, kad jaunizbūvētie LK tīkli nodoti SIA "Bauskas ūdens" lietošanā.

SIA "Bauskas ūdens" veic sistēmas ikdienas uzraudzību, veic un plāno ekspluatācijas darbus, izdod tehniskos noteikumus saistībā ar LK jautājumiem, pieņem šos objektus ekspluatācijā, kā apsaimniekotājs.

Lai uzturētu LK tīklus pašvaldība paredz budžetu šo tīklu ekspluatācijai. Šī budžeta ietvaros SIA "Bauskas ūdens" veic lietus kanalizācijas sistēmas ekspluatācijas darbus

Kāpēc SIA "Bauskas ūdens"?

SIA "Bauskas ūdens" ūdens ir:

- Specializēts uzņēmums, kuram ir pieredze, zināšanas un personāls(inženieri un santehniķi) kanalizācijas tīklu ekspluatācijā;
- Ir nepieciešamā materiāli tehniskā bāze LK un K sistēmas ekspluatācijas nodrošināšanai (vakummuca, hidrodinamiskā mašīna, ekskavators - iekrāvējs, pārvietojams ģenerators un sūkņi u.c. autotransports);
- Ūdenssaimniecības projekta ietvaros ir izbūvēti arī lietus ūdens tīkli, kuri ir SIA "Bauskas ūdens" bilancē.
- SIA "Bauskas ūdens" ūdens ir pašvaldībai piederošs uzņēmums, kuram var uzticēt veikt noteiktas papildus funkcijas.

Kā bija pirms tam ?

Par LK sistēmas uzturēšanu bija atbildīga novada pašvaldība. Kura organizēja ekspluatācijas darbus un plānoja LK sistēmas attīstību.

2010. gada vasarā pēc lietus Bauska piedzīvoja pamatīgus plūdus, kad daļa tās teritorijas lokāli applūda. Kopš tā laika ir veikti būtiski uzlabojumi LK sistēmā Bauskā.

Līdz 2015. gadam SIA "Bauskas ūdenssaimniecība" pēc pašvaldības pasūtījuma veica nelielus lietus kanalizācijas sistēmas tīrīšanas un remonta darbus.

Kopējās summas šādiem darbiem 2013. un 2014. gadā nepārsniedza 10000 eiro.

Kas mainījās 2015. gadā LK jomā Bauskā ?

Novada pašvaldība LK sistēmas ekspluatācijai ir apstiprinājusi budžetu orientējoši 36000 eiro apjomā. Šajā budžetā ir iekļauts:

- 8 lietus kanalizācijas attīrīšanas ietaišu (no 2016. gada 9. gab., jo 2014. gadā izveidota un uzlabota LK sistēma Rīgas ielā veicot ielas labiekārtošanu) ekspluatācijas un uzturēšanas darbi.
- Lietus ūdens uztvērēju tīrīšana pilsētā
- Virszemes ūdens uztvērēju(aku) uzturēšana un remonts.
- LK tīklu tīrīšana
- Dažādi avārijas remonts (gūliju redeles, aku vāki u.c. remontdarbi LK sistēmā)

Kas mainījās 2015. gadā LK jomā Bauskā ?

Ekspluatācijas darbi tiek veikti konkrētā budžeta ietvaros, šie darbi pirms to veikšanas tiek saskaņoti ar novada pašvaldību un pēc izpildītajiem darbiem tiek piestādīts rēķins novada pašvaldībai.

Procedūra ir vienkārša, saprotama, nav apgrūtināša un rezultātā gan SIA "Bauskas ūdens", gan novada pašvaldība zina, kas tiek darīts un par ko tiek maksāts.

Kas mainījās 2015. gadā LK jomā Bauskā ?

Papildus ekspluatācijas darbiem novada pašvaldība sadarbībā ar SIA “Bauskas ūdens” ir veikusi nelielus LK uzlabošanas pasākumus par kopējo summu 14000 eur. Un konkrēti tika veikts:

- LK sistēmas remontdarbi Sporta ielā (faktiski grāvju sistēmas pieslēgšana izlaidei)
- Slimnīcas ielas māju Nr.1 un Nr.3 pagalmu LK sistēmu pieslēgšana esošai LK sistēmai.

Kas mainījās 2015. gadā LK jomā Bauskā ?

Kā pozitīva lieta jāatzīmē, ka veicot jebkādu rekonstrukcijas darbu plānošanu Bauskas pilsētā novada pašvaldības atbildīgie darbinieki iesaista SIA "Bauskas ūdens", kā sistēmas ekspluatētāju, lai vienlaicīgi ar citiem jautājumiem kompleksi risinātu arī lietusskanalizāciju, kanalizāciju un ūdensapgādi saistītos jautājumus.

Kas tiek plānots 2016. gadā ?

2016. gada budžets ekspluatācijas darbiem tiek plānots iepriekšējā gada līmenī (orientējoši 36000 eiro bez PVN), bet paralēli plānoti arī ieguldījumi un uzlabojumi LK sistēmā, realizējot citus pilsētas projektus.

Budzēta izskatīšanā ir jautājumi par Mūsas un Miera ielas rekonstrukciju, Vītolu ielas daudzdzīvokļu māju kvartāla LK sakārtošana u.c. projekti, kuros risināti arī lietuss kanalizācijas jautājumi.

Kas tiek plānots 2016. gadā ?

Jāatzīmē, ka novada pašvaldības atbildīgie darbinieki izprot LK sistēmas problēmas un tāpēc pašvaldības puses tiekam mudināti, iespēju robežās, veikt esošas sistēmas problēmu apzināšanu un iespējamo risinājumu un to izmaksu prognozēšanu tālākai izmaksu plānošanai.

Kas tiek plānots 2016. gadā ?

2016. gada budžeta uzmetumā iekļautie darbi:

- LK tīklu skalošana problemātiskajos posmos - 160h
- LK tīklu gūliju tīrīšana un uzturēšana - 188 gab.
- LK filtraku tīrīšana un uzturēšana - 183 gab.
- LK tīklu aku remonts - 25 gab.
- LK tīklu NAI ekspluatācijas darbi - 9 gab.
- Ūdens gūliju un aku vāku atjaunošana un remonts - 20 gab.
- LK tīklu NAI laboratoriska kontrole - 1 k-ts
- Peļņu atsūkšana pēc lietus pilsētas problemātiskajās zonās kurās nav pieejama LK- 15h
- LK tīklu tīrīšana ar hidrodinamisko mašīnu - 1500m
- Notekgrāvju tīrīšana ar ekskavatoru un grāvjos esošo sadzīves atkritumu utilizācija - 750m

Kā iedzīvotāji sajūt problēmas LK tīklos ?

Iedzīvotāju tipiskākās sūdzības:

- LK gūlijas smako !
- Veidojas peļķes, kuras traucē pārvietoties gan ar kājām, gan automašīnām;
- Applūst grāvji un pagalmi;
- Upēs ieplūst neattīrīti notekūdeņi;
- Lietus laikā K un LK tīkli pārplūst un/vai aplūst daudzdzīvokļu māju pagrabi.

Galvenās problēmas LK tīklos ?

Problēmas LK tīklos Bauskā:

• Daļa LK tīklu ir veci, sliktā tehniskā stāvoklī un slikti inventarizēti, tādēļ ir problēmas ar to ekspluatāciju un pat novietojuma pārzināšanu, tādējādi arī ar darbu plānošanu.

• Nelegālie K pieslēgumi pie LK sistēmas

• LK pieslēgumi pie K sistēmas

• Pārplūdes no LK un K sistēmās, ja piesērējumu vai lielu caurplūdumu rezultātā ceļas UL kanalizācijas sistēmā un notekūdeņi nokļūst LK sistēmā vai otrādi. Lietus laikā tiek pārslogota K sistēma.

• Privātīpašnieki netīra savam īpašumam pieguļošos grāvjus un caurtekas

Galvenās problēmas LK tīklos ?

- Eksploatētājs novēloti uzzina par bojājumiem iepriekš minēto problēmu dēļ.
- Iedzīvotāju paradumi mest visu grāvjos un gūlijās, kā arī iedabūjot kanalizācijā un lietot kanalizācijā tādas lietas, kurām tur nevajadzētu būt (piem: Rotaļlietas - bumbas un lelles, pamperi, paketes, lupatas, veseli kartupeļi un āboli, lapas, ķieģeli un akmeņi.)
- Nav sakārtoti zemes īpašuma un LK tīklu aizsargjoslu jautājumi.
- Nav konkrēti nodalīta atbildība starp to, kurš apkalpo LK sistēmu un privātīpašniekiem, kā rezultāta ir vēlme visu «uzkraut» LK eksploatētājam, kaut arī konkrēto LK tīklu ekspluatācija būtu tikai konkrētā īpašnieka jautājums.

Par ko būtu jādomā LK sistēmu ekspluatācijā ?

Galvenā problēma LK sistēmu attīstībā, uzturēšanā un ekspluatācijā ir finanšu resursi, jo tehniski ir iespējams atrisināt jebkuru problēmu, bet risinājumi atduras pret finanšu ierobežojumiem, jo šobrīd visu finansē tikai pašvaldība, kaut gan sistēmu izmanto visi.

Tādējādi jāaktualizē jautājums vai tikai pašvaldībai jāfinansē par LK sistēmu uzturēšana pilsētās un citās apdzīvotās vietās.

Par ko būtu jādomā LK sistēmu ekspluatācijā ?

- Vai tiešām LK sistēmas uzturēšana un attīstība ir tikai pašvaldības jautājums un visi lietotāji to var izmantot bez maksas ? Vai tiešām kopējais labums no LK ir visai sabiedrībai vai tikai atsevišķiem indivīdiem ? (Jāanalizē konkrētas situācijas un iespējams jāizdala dažādi gadījumi)
- Atbildības nodalīšanu starp pašvaldības tīkliem un privātīpašniekiem. LK sistēma ,manuprāt, ir “ekstra” par kuras pakalpojumu izmantošanu būtu jāmaksā.
- Atbildību, kontroles un ietekmēšanas mehānismi saistībā ar nelegāliem pieslēgumiem pie LK sistēmām. It īpaši K pieslēgumi.
- LK pakalpojumu tarifu veidošanas principi un pakalpojumu tarifu regulēšana.

Jūsu jautājumi un ierosinājumi ?

?????

Paldies par uzmanību !

Arnis Birzmalis

SIA "Bauskas ūdens"

Tehniskais direktors

T:29251376